

Bedeli teslim tarihinde kilo bazında belirlenecek taahhütnamede belli tutarda cezai şart bulunması durumunda noterlikçe damga vergisi ve noter harcının hangi bedel üzerinden alınacağı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	HARÇLAR KANUNU
Özelge no	90792880-140.02.02[2013/51]-570
Tarih	01.06.2015

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri KDV ve Diğer Vergiler Grup Müdürlüğü)

Sayı : 90792880-140.02.02[2013/51]-570 01/06/2015

Konu : Taahhütnamede damga vergisi ve harç.

İlgide kayıtlı özelge talep formu ve ekinin incelenmesinden, besiciler tarafından ... verilen "Taahhütname ve Kefalet Senedi" başlıklı kağıtta, besicilerin ... verecekleri sığırların sayısının belli olduğu ancak bedelinin belirlenmediği, bedelin teslim tarihinde kilo bazında belirleneceği ve taahhütnamede 90.000 TL cezai şart bulunduğu belirtilerek noterliğinizce damga vergisi ve noter harcının hangi bedel üzerinden alınacağına ilişkin Başkanlığımızdan görüş talep edildiği anlaşılmaktadır.

488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde, bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisine tabi olduğu; 6 ncı maddesinde, bir kağıtta toplanan akit ve işlemlerin birbirine bağlı ve bir asıldan doğma oldukları takdirde damga vergisinin en yüksek vergi alınmasını gerektiren akit

veya işlem üzerinden alınacağı; 10 uncu maddesinde, damga vergisinin nispi veya maktu olarak alınacağı, nispi vergide, kağıtların nevi ve mahiyetlerine göre, bu kağıtlarda yazılı belli para, maktu vergide kağıtların mahiyetlerinin esas olduğu, belli para teriminin, kağıtların ihtiva ettiği veya bunlarda yazılı rakamların hasıl edeceği parayı ifade edeceği hüküm altına alınmıştır.

Mezkur Kanuna ekli (1) sayılı tablonun "I-Akitlerle ilgili kağıtlar" başlıklı bölümünün A/1 fıkrasında, belli parayı ihtiva eden mukavelename, taahhütname ve temliknamelerin; A/3 fıkrasında kefalet, teminat ve rehin senetlerinin nispi damga vergisine tabi tutulacağı hükme bağlanmıştır.

492 sayılı Harçlar Kanununun 38 inci maddesinde, Noter işlemlerinden bu kanuna bağlı (2) sayılı tarifede yazılı olanları noter harçlarına tabi olduğu, pey akçesi, zamanı rücu, ücret tevkifi, cezai şart gibi bir akdin müeyyidesi kabilinden olan taahhütlerden, başlı başına bir akde konu olmadıkça harç alınmayacağı belirtilmiş; 41 inci maddesinde, "Noter harçları (2) sayılı tarifede yazılı işlemlerden değer veya ağırlık ölçüsüne göre nispi, işlemin nevi ve mahiyetine göre maktu esas üzerinden alınır." hükmüne yer verilmiştir.

Kanunun "Değer Esası" başlıklı 42 nci maddesinde, "Değer veya ağırlık ölçüsüne göre harca tabi işlemlerde (2) sayılı tarifede yazılı değer veya ağırlık esastır.

Menkul ve gayrimenkul mallar hakkında alım, satım, taahhüt ve rehinle ilgili her nevi mukavele, senet ve kağıtlarda değer gösterilmesi mecburidir. Rehin bordroları ile kamu idarelerine verilmek üzere ilgili mevzuatla belirlenen kurallara uyulacağına ilişkin olarak düzenlenen taahhütnameler hakkında bu hüküm uygulanmaz." denilmiş; 46 ncı maddesinde ise birbirleriyle ilgili işlemler bir arada bulunursa en yüksek harç alınmasını gerektiren iş üzerinden bir harç alınacağı hükmü yer almıştır.

Kanuna bağlı (2) sayılı tarifenin I-1 inci maddesinde, muayyen bir meblağı ihtiva eden her nevi senet, mukavelename ve kağıtlardan beher imza için nispi oranda harç alınacağı hüküm altına alınmıştır.

488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan hüküm gereğince bir sözleşmede, sözleşme bedeli ile cezai şart taahhüdünün birlikte yer alması durumunda, en yüksek vergi alınmasını gerektiren akit veya işlem üzerinden damga vergisi hesaplanması gerekir.

Ancak, Harçlar Kanunu hükümlerine göre, menkul ve gayrimenkul malların alım, satım, taahhüt ve rehin işlemlerini kapsayan her nevi mukavele, senet ve kağıtlarda değer gösterilmesi zorunlu olup, başlı başına bir akde konu olmadığı sürece cezai şart gibi akdin müeyyidesi olan taahhütlere ilişkin işlemlerde noter harcı aranılmayacaktır.

Özelge talep formu ekinde yer alan "Taahhütname ve Kefalet Senedi" başlıklı kağıdın incelenmesinden, kağıdın taahhüde ilişkin bölümünde, sayısı belli olan büyükbaş sığır besi hayvanının satılıp teslim edileceğine ve teslimin gerçekleşmemesi halinde tutarı belli olan cezai şartın ödeneceğine ilişkin taahhütte bulunulduğu; ayrıca kağıtta, söz konusu teslimin gerçekleşmemesi ve buna ilişkin cezai

şartın ödenmemesi halinde taahhüt edilen cezai şartın, kağıda müşterek borçlu müteselsil kefil olarak imza eden tarafından ödeneceğine ilişkin ayrı bir taahhüdün yer aldığı anlaşılmıştır.

Buna göre, "Taahhütname ve Kefalet Senedi" başlıklı kağıtta menkul bir malın aynına yönelik taahhütte bulunulduğu dikkate alındığında,

- 300 adet büyükbaş sığır besi hayvanının satışına ve teslim edilmesine ilişkin taahhüt içeren kağıtta Harçlar Kanununun 42 nci maddesi hükmü gereğince kağıdın düzenleyici hükümleri doğrultusunda bir değer gösterilmesi ve bu değer ile müşterek borçlu müteselsil kefil tarafından taahhütte bulunulan değer (90.000 TL), Harçlar Kanununun 46 ncı maddesine göre karşılaştırılarak en yüksek harç alınmasını gerektiren iş üzerinden 492 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı tarifenin I-1 inci maddesine göre nispi harç aranılması,

- Harçlar Kanununun 42 nci maddesi hükmü gereğince kağıdın düzenleyici hükümleri doğrultusunda gösterilecek değer ile müşterek borçlu müteselsil kefil tarafından taahhütte bulunulan değer (90.000 TL) ve cezai şart taahhüt bedelinin (90.000 TL) karşılaştırılarak en yüksek vergi alınmasını gerektiren akit veya işlem üzerinden 488 sayılı Kanuna ekli (1) sayılı tablonun I/A-1 fıkrasına göre nispi damga vergisi aranılması,

gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026